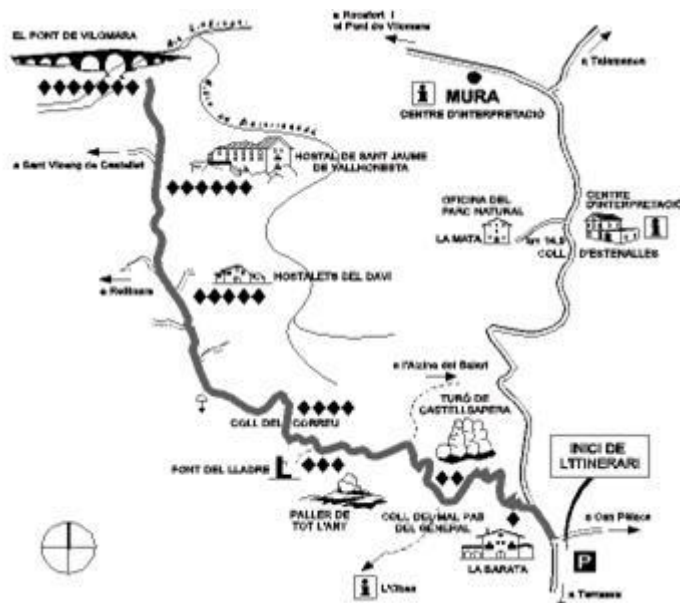

EL CAMÍ RAL DE BARCELONA A MANRESA

Vallès Occidental/Bages

Per la Serra de l'Obac

Distància	15,75 km
Desnivell acumulat	+289 -701 m
Nivell de dificultat	fàcil
Data	10 de març de 2007
Cartografia	Ed. Alpina. Sant Llorenç del Munt i l'Obac (1:25.000)
Punts per a GPS	

Bonica ruta que, seguint l'antic Camí Ral de Barcelona a Manresa, transcorre quasi íntegrament per carenes, permetent amplies panoràmiques de la Serra de l'Obac, el Vallès, el Baix Llobregat i el Pla de Bages.

Itinerari molt fressat que passa sobretot per corriols, algun camí carreter i curts trams de pista. Malgrat això, pot resultar perdedor doncs creua camins i pistes (no sempre ben representats al mapa), amb una senyalització força deficient al tram dins del Parc Natural

(major part). Si no es coneix, imprescindible GPS, per estalviar marrades. Serien molt d'agrair indicacions a les cruïlles, com a mínim. En cas de dubte, prendre sempre el camí que mena per la carena. L'inconvenient és que, en tractar-se d'una ruta no circular, cal preveure mitjà de transport a l'arribada. Pot realitzar-se tant en un sentit com en l'altre però començant al Pont de Vilomara el desnivell positiu és superior, per be que força gradual.

Imatge de la dreta: Paller de Tot l'Any i Montserrat des del Camí Ral.

Descripció de l'itinerari. Resultaria endebades fer una ressenya de bell nou, disposant de la pàgina del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (Diputació de Barcelona). Així doncs la reproduïm íntegra (en cursiva), aportant-hi algunes notes personals (entre parèntesi) preses durant l'excursió.

El camí Ral de Barcelona a Manresa

S'anomenaven camins rals les rutes concedides i afavorides pels reis. Els masos i les viles per on passaven gaudien de certs privilegis i es beneficiaven de comunicacions millors i, per tant, del comerç que això comportava.

Pel parc natural passaven diversos camins importants. El de més renom era el camí Ral de Barcelona a Manresa, que unia el cor de Catalunya amb Barcelona i el mar i creuava la serra de l'Obac. Aquest camí, que sembla que fou construït per presos condemnats a treballs forçats, aglutinava bona part del comerç i els transports entre els pobles que es trobaven al llarg del seu recorregut.

Al llarg del trajecte es van haver de construir hostals on els viatgers i els animals poguessin reposar i recuperar forces. En aquests hostals, com sol succeir on hi ha molt trànsit de forasters, s'hi podia trobar gent de tota mena: comerciants, militars, aventurers, traginers, pinxos, cambres alegres, bandolers, etc. No hi faltava la gresca, la disbauxa, els negocis, els enganys, les estafes i els robatoris.

El tram senyalitzat, des de la Barata fins al Pont de Vilomara, és el més ben conservat. La resta del camí s'ha perdut o l'han cobert les carreteres asfaltades. (A La Barata hi conflua també el Camí Ral de Barcelona a Berga, per Mura, Calders, Cabrianes,...)

Aquest tram era un dels més perillosos de la ruta Barcelona-Manresa. Al seu pas pel massís de l'Obac, recorria indrets despoblats i solitaris amenaçats per bandolers i lladregots molt actius, especialment durant els segles XVI i XVII. A aquests perills, calia afegir-hi la dificultat del traçat, amb llargues costes i forts pendissos que voregen cingles i penya-segats. Els accidents per causa d'esllavissades i relliscades dels animals devien ser freqüents.

La construcció, al segle XVIII, d'un nou camí, que unia Manresa amb la carretera Barcelona-Madrid per Can Maçana, i la inauguració del ferrocarril entre Terrassa i Manresa l'any 1850 van significar la fi del camí Ral, que es convertí gradualment en un camí ramader.

El senyal d'inici de l'itinerari és al PK 9,2 de la carretera de Terrassa a Navarcles, un cop s'ha passat l'antic mas de la Barata. Seguint per la carretera, uns 250 m més endavant (Estaca metàl·lica amb senyal de color blau. Aquesta és la senyalització de l'itinerari allà on no coincideix amb un GR) agafarem el sender que, a mà esquerra, s'enfila i s'endinsa en el bosc d'alzines fins a creuar el camí Ral, que surt de darrere del mas de la Barata.

L'Hostal de la Barata. (630 m)

Si agafem el camí cap a la dreta, pugem suaument deixant a mà esquerra un trencall que puja molt dret pel bosc. Després d'un tram de camí força aixaragallat, trobem dues bifurcacions a la dreta separades uns minuts l'una de l'altra. La primera condueix a la font de les Canterelles i la segona, a un antic forn de calç a tocar del torrent del mateix nom. Seguint, sempre pel camí de l'esquerra, comencem a zigzaguejar i a guanyar altitud.

Després dels revolts, el camí arriba a un paratge rocós clapejat d'estepes, romanins, argelagues, pins i alzines. Trobem ara una bifurcació. El ramal de l'esquerra porta fins al collet Estret, des d'on el camí, seguint per la carena del pou de glaç, ens deixaria a la Casa Nova de l'Obac-Centre Cultural del Parc Natural. Agafem el ramal de la dreta fins a un collet molt proper.

El coll del Mal Pas del General (850 m)

Els bandolers utilitzaven sovint aquest indret per assaltar els viatgers del camí Ral, aprofitant que hi arribaven cansats de la llarga pujada des de la riera de les Arenes. Continuem pel sender que flanqueja el turó de Castellsapera pel seu vessant Sud-Oest (850 m. Un corriol que surt a mà dreta en fort pendent, ens mena al cim -939 m- en 10'). Per aquest sender que planeja s'arriba a un roquissar on es pot gaudir d'una magnífica panoràmica del massís de Montserrat i de la plana del Bages. En primer terme, a l'altra banda del torrent de la Cansalada, hi ha les restes de la balma de la Porquerissa i, mig tapada per la vegetació, la font de la Pola. Des

d'aquí, s'agafa, en una nova bifurcació, el viarany de l'esquerra (854 m. GR 5. Seguim els senyals blancs i vermells). El de la dreta porta al coll de Tres Creus. Davallem pel roquetar esglaonat en direcció al Paller de Tot l'Any. (Un corriol que s'enfila en suau pujada a mà dreta ens hi mena en 10'). Flanquejant aquest monòlit trobem, en pocs minuts, la cruïlla de la font del Lladre.

La font del Lladre (750 m)

El camí que baixa a mà esquerra ens condueix a la font, que només raja en períodes plujosos. Situat en un racó amagat i de difícil accés, aquest brollador era molt freqüentat per bandolers. Segons la llegenda, el bandoler Capablanca, que feia els seus robatoris al coll del Correu, s'hi amagava dels seus perseguïdors despenjant-se per una de les escletxes del cingle fins a la font del Lladre.

El camí ara careneja entre alzinars i roques pelades, amb àmplies panoràmiques dels vessants ponentins de la serra de l'Obac. Arribats a un trencall presidit per grans roques rogenques, hem de continuar cap a l'esquerra per baixar fins a la balma roja i el coll del Correu (anomenat també coll de Daví).

El coll del Correu (670 m)

Paratge feréstec, de gran bellesa i, ahora, el més solitari del recorregut. L'existència de bons amagatalls i nombroses possibilitats d'escapada van fer que aquest lloc fos l'escenari d'innombrables crims i robatoris. Aquesta cruïlla era de pas obligat per a tots els que feien el trajecte Barcelona-Manresa, pels habitants dels masos de la Pola, Matarrodona i Puigdoure que es dirigien a Rellinars i, naturalment, pels missatgers i els distribuïdors del correu.

Des del coll del Correu, agafem el camí del mig (abandonem el GR), deixant a banda i banda dos ramals (el de l'esquerra -GR 5- passa pel mas de la Boada fins a Rellinars i el de la dreta baixa al torrent de la Cansalada). Ara, el camí planeja pel vessant Nord de la carena sostingut per murs de contenció, amb alguns passos excavats a la roca.

Just abans d'assolir la carena, el camí s'enfila penetrant en un alzar ombrívol on trobem l'avenc del camí Ral. El bosc és espès, amb moltes plantes enfiladisses que contribueixen a crear un ambient selvàtic. En aquest tram de l'itinerari, és on millor es conserva l'empedrat original del camí Ral.

Un cop superat un petit collet, seguim per un camí carreter deixant una bifurcació a la dreta. La pista és ampla fins a arribar als Hostalets del Daví. Des de les runes de l'antic hostal es pot gaudir d'una magnífica vista de la part central de la Serra de l'Obac.

Els Hostalets del Daví (640 m)

Aquest hostal es troba en un dels indrets més solitaris de la ruta. Pel seu aïllament i la seva situació estratègica, va haver d'afrontar el bandolerisme, la guerra del francès i la presència dels escamots carlins que, successivament, actuaren a la muntanya.

L'origen d'aquest hostal sembla que no fou anterior als de la Barata i Vallhonestà. Les seves dimensions reduïdes ens indiquen que no tenia gaire capacitat. Encara s'hi pot veure el pou i la bassa, actualment adequada per al subministrament d'aigua en cas d'extinció d'incendis.

Si continuem endavant, el camí baixa fins a trobar una torre elèctrica. En aquest punt (Coll de la Morella, 590 m. Es poden albirar a l'altra vessant de la vall, dos grans masos actualment deshabitats, al nord Mata-rodona i a nord-oest el Farell, encimbellat) es troben el camí Ral i l'antic camí de Mura a Rellinars (fins aquí hem emprat uns 135 minuts; des d'aquí podem arribar a Rellinars, deixant la ruta i agafant el camí ample de l'esquerra, en 40 minuts). Anirem per la pista de la dreta que seguim fins a trobar un senyal. Ara la ruta franqueja la carena per un paratge que, actualment, es regenera d'un incendi forestal. Al coll de Gipó (535 m) se'ns creua el camí carreter que mena del sot de Matarrodona i continua a l'esquerra fins al mas del Ginebral. Agafem, passat el coll, un sender estret que remunta a la

dreta, sense confondre'l amb els costeruts passadors que creuen el camí. Des d'aquí, la ruta fa revolts a banda i banda de la carena fins a arribar a una torre elèctrica nova on s'agafa una pista ampla que condueix a Sant Jaume de Vallhonestà.

L'Hostal de Sant Jaume de Vallhonestà (485 m)

Impressionant conjunt de ruïnes que posa de manifest la importància i la significació d'un dels hostals més antics del camí Ral. Compta amb una capella d'origen romànic i encara s'hi pot reconèixer la bassa, les quadres, el molí, les tines i altres elements de l'edificació. Darrere la capella hi ha una font que raja tot l'any (nosaltres la varem trobar seca) gràcies a una gran cisterna de reserva adossada a la paret. La casa fou habitada fins a l'any 1940.

Davant la capella de l'antic hostal, passa el sender GR 5 (en realitat es tracta del GR 4, de Puigcerdà a Montserrat) que, si l'agaféssim a mà dreta, (vol dir a mà esquerra, en el sentit de la marxa) ens acostaria a Sant Vicenç de Castellet (90 minuts). Per seguir, però, traspassem l'era i, caminant pocs metres pel camí ample, ens desviem cap a la dreta (seguim pel GR 4, ben senyalitzat per un cartell indicador) per remuntar un esperó rocós fins a un abrupte collet. A partir d'aquí, l'autèntic camí Ral continuava cap a l'esquerra, però avui en dia és perdut. De l'altra banda del coll, surt un caminó molt estret que seguirem arran de paret. Un cop arribem a una gran esplanada, ens desviem a la dreta per resseguir la carena. A partir d'aquí caldrà posar atenció per no perdre el camí que, pel serrat de Trons, ens permetrà finalitzar l'itinerari al Pont de Vilomara. (No hi ha perill de pèrdua doncs aquest tram de camí -GR 4- és ben fressat i senyalitzat).